

ppij.
Amsterdam
GIA.
ngen.
gen.
ding,
verhaal van
dingen van
zullen het
n, en wordt
SER.
IE.
0.10.
n. Zilveren
ENINGEN.
agatiekoers.
en.
RSITEIT
dam.
enigheid,
nevens het
uitgeven
TER en B.
kend. Prijs
50; 50 ex.
ind f 0.90.
voor hand-
isie.
abytorian
de druk.
versiteit
or een
0?
houden ter
adering der
op Gere-
lost.
UTATEN-
Utrecht
s / 0.25.
verminder-
d.
STUK
ie.
OCIAAL
r 1891.
De Stan-
—; 50 ex.
AM.

De Heraut

VAN DE

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 23 Jun 1881 (Staatsblad N°. 124).

Zondag 21 Mei 1893. N°. 804.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE, Abonnementen en Advertenties aan de ADMINISTRATIE van De Heraut, Amsterdam.
Inzendingen die later dan Dinsdag v. m. namiddags te 12 ure worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementsprijs: franco aan huis, per drie maanden f 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent.
Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren enz. en aan het Bureau te Amsterdam.
Advertentieprijs: van 1 tot 8 regels 30 Cent; voor elke regel meer 15 Cent.
Aanvragen en vermelding van hielderaven en Verlagen van Vereenigingen 10 Ct. per regel.

Blijdschap door den Heiligen Geest.

(F. H. H. H. H.)

Want het Koninkrijk Gods is niet spij en drank, maar rechtvaardigheid, en vrede en blijdschap door den Heiligen Geest.
Rom. 14: 17.

Schier elke poging faalt, om over den Heiligen Geest te spreken in menselijke taal. Het is alles beelddespraak, bij manier van vergelijking. En als ge straks weer indinkt wat ge gesproken hebt, ontvangt ge den indruk, als sprak ge in te ijle, zinledige klanken.

o, Gewisselijk, de Heilige Geest is uitgestort, en reeds de profet had ons de heilige Godspraak gebracht: „Ik zal u ingieten van mijnen Geest." Zoo weet ge dan nu dat de Heilige Geest op aarde is; ge weet dat Hij in Gods kinderen woont; en dat wie van Christus is, roemen mag van een tempel des Geestes in zijn hart. Ook leest ge van gaven, van krachten, van werkingen van den Heiligen Geest die uitgaan. Van vertroosting waarmee Hij vertroost. Van verzichtingen die Hij slaakt. Van gebieden die Hij voor ons opent tot den Vader.

Maar toch, ook nadat ge dit alles dankbaar erkend en beleden hebt, blijft het alles voor u een diep geheimenis, een ondoorgrondelijk mysterie, en als ge uzelf afvraagt: „Wat is toch dat uitgieten en dat uitstorten, en dat woning maken als in zijn tempel? Waaraan herken ik die gaven en werkingen? Of ook, hoe merk ik dat zuchten, dat bidden, dat vertroosten van den Heiligen Geest in mij?" — dan is er geen antwoord, dan de verwijzing naar Gods Woord en de geestelijke ervaring. Wat ia mij omgaat, wordt mij door 's Heeren Woord vertolkt, en innerlijk als inwoning en inspraak en zalige vertroosting des Geestes openbaar.

Aan al wat met den naam van geest benoemd wordt, is dit ongraspbare gemeen. In de oorspronkelijke taal der Heilige Schrift worden *adem* en *wind* met dezelfde uitdrukking aangeduid. Onze levensadem heet de geest des menschen, en de winden worden genoemd „de geesten" in de lucht. Jezus zelf vergeleek den Geest met den wind, toen hij tot Nicodemus zei: „De wind blaast waarheen hij wil, en gij hoort zijn geluid, maar gij weet niet van waar hij komt, noch waar hij heen gaat; alzo is een iegelijk die uit den Geest geboren wordt." En toch, hoe werkelijk en hoe gewichtig en onze levensadem en de machtige stormwind zijn mogen, wie grijpt ze of verklaart ze? Ge merkt, ge hoort, ge voelt den windstoot, maar wie zag hem ooit, en als een uwer lieven sterft en den adem uitblaast, wie zag dan dien adem uitgaan, en wie kon naspereuen, waar die levensadem liep? En toch is die geest, die adem van den mensch, het eigenlijke en het diepste van zijn wezen; zijn leven hangt er aan; en als ge dien „geest des levens" in verband met wat we „s menschen geest" noemen, schuilt in dien geest immers het verborgen wezen des menschen. Zelfs bij de plant en bij andere stoffen spreken we soms van „geest". Wie hoorde niet wel van allerlei spiritussen, van geest van hertshoorn en wat dies meer zij? Welnu, ook *spiritus* is niets dan een Latijnsch woord, voor wat wij geest noemen, gelijk de Heilige Geest dan ook *Spiritus*

sanctus heet. En ook dan bedoelt men iets wat men onmiddellijk merkt; zoo sterk, zoo prikkelend voor onze zintuigen zijn al deze spiritussen; als ge ze niet opsluit, vervullen ze in een oogwenk heel uw kamer; maar grijpen kunt ge ze niet. Overwijd ontsnappen ze u. Ge riekt, ge smaakt, ge merkt ze, maar voorts onttrekken ze zich aan alle waarneming.

Er ligt dus niets vreemds, noch raadselachtigs in, dat ge ook bij het spreken van den Heiligen Geest en zijn werkingen zoo verlegen staat. Dit is óók aan den geest van al het geschapene, óók aan den geest des menschen eigen, en moet dus wel en nog in verhoogde mate gelden voor den Geest van God. Een menschenhart, een menschenziel is niet gelijk een zakuurwerk, dat ge open kunt doen, om te zien, hoe de raden van binnen loopen. Zelfs in fysieken zinkunt ge het hart van een mensch niet openen, om te zien hoe het bloed er door heen vloeit; eenvoudig wijl het onmiddellijk zou ophouden te kloppen. En ditzelfde geldt in nog veel strenger zin van uw geestelijk zielsleven. Ook daarin schuilt natuurlijk een kunstig raderwerk. Ook daarin zijn veeren gespannen. Ook daardoor loopt eenroomstroom van levende kracht. Maar er is geen opening. Ge kunt er u geen toegang verschaffen. En onveriddelijk onttrekt zich heel dat zielsleven aan uw bespiedend oog. En toch is dat zielsleven nog bijna *uitwendig*, zoo ge het vergelijkt met den geest in u. Want wat het merg in uw gebeente is, dat is de geest in uw ziel. Een geheimzinnige kracht, die zich in de diepte kern van uw ziel schuilt houdt. En nu, daar waar in uw ziel uw geest is, daar komt nu de Heilige Geest van God tot u en in u, en van daar gaan de ritselingen en bewegingen uit, die uw geest, en door uw geest uw ziel, en door uw ziel uw lichaam, en heel uw levensaanwijzen doen. En hoe woudt ge dat alerverborgenste dan naar buiten trekken en met uw geestelijken microscoop onderzoeken? Zoomin iemand ooit de liefde uit een menschenhart op de goudschaal leggen of ontleden kon, zoomin zal ooit ons verstand, ons denken of ons sinlijk waarnemen achter het mysterie van den Heiligen Geest in 's menschen ziel komen. Wie zelf den Geest ontving, zal er de innerlijke bewerking van ervaren, en is er iemand, aan wien zijn gave ten deel viel, dan zult ge werkingen er van in zijn leven bespeuren. Maar als we Gods Woord niet hadden, en als Gods Woord ons niet gezegd had, dat zulke zielsbewegingen en zulke werkingen het gevolg zijn van het inwonen en in ons werken van den Heiligen Geest, zoo zouden wij uit ons zelve nooit iets van den Heiligen Geest geweten hebben. We zouden onwaard hebben, dat er iets in ons gebeente, en bemerkte hebben dat er een ons eerst vreemde macht op onze geest inwerkte; maar dat dit de Heilige Geest was en hoe die Heilige Geest in ons was gekomen, niet ééa die het uit zich zelf zou hebben bekend.

Het is zoo, op den Pinksterdag zijn er tekenen gezien. Er was een plotseling gieren en trekken en zuigen, als van een windvlaag die omsloeg en geweldig dreef. Men zag op de hoofden der saamgekomenen lichtverschijnselen, die wij in onze tijd bij elektrische vlammen zouden vergelijken. En ook deed zich het wonder der talen hooren. Maar ook dit brengt u niet verder. Wie toch heeft ooit beweerd, dat dit ruischen het drijven van den Geest zelf was, of dat

in die vuurtongen de Heilige Geest was, of ook dat die vreemde klanken den Heiligen Geest in zich droegen. Wat op den Pinksterdag de menigte vernam en aan de kleine kudde des Heeren gezien werd, waren tekenen, het waren symbolen, maar dat alles was nog de Heilige Geest zelf niet. Zie, die tekenen en symbolen verdwenen, maar de Heilige Geest bleef, bleef tot nog toe op aarde; en o, wonder der wonderen, het is die Heilige Geest, die in Christus, ons Hoofd, en in ons, zijn Lichaam, woont, en Hoofd en Lichaam geestelijk saamverbindt.

Nu is de geest van of in het creatuur slechts voor een tijd. De geest die uit den wijstok komt, vervluchtigt zoo ge hem niet opsluit, en is straks weg. De rickende geest van mirre, wierook, of kalmus verspreidt zich in de lucht, en is na een korte poos verdwenen. Ook de spiritus dien de arts uit kruiden bereidt, wordt óf opgesloten, maar werkt dan niet, óf als hij werkt, heeft hij bijna terstond uitgegast. Ook de mensch blaast den adem, d. i. den geest des levens eens uit. Dat moet zoo zijn om het creatuurlijke. Doch zoo is het bij den Geest van God niet. De Heilige Geest is onveranderlijk, weet van geen verminderen, blijft eeuw in eeuw uit in kracht gelijk. Oageschapen, kan Hij het lot van het creatuurlijke niet deelen. En veel eer is het dese Geest van God, die alle geest in het schepsel draagt. Hij zweefde over de wateren, toen er nog duisternis op den afgrond was, en het is uit dezen Geest van God, dat de opwekking ten leven en de werking en de bezieling in alle geest van het creatuur is uitgegaan. Zoo is die Geest van God zelf God. Schepper met den Vader en den Zoon. En daarom door alle creatuur dat bidden en aanbidden kan, aan te roepen en groot te maken, als volheerlijk God te prijzen in der eeuwigheid.

Maar natuurlijk die Geest van God, die alle leven in het creatuur wekt, kan niet de onbewuste natuur niet in gemeenschap treden. Wel is zijn werking ook in de dieren en planten, en zelfs in de wondere magnetische en elektrische krachten, die heel de natuur doorvloeien. Maar dat alles is slechts zijn werking, uitging van zijn scheppend en dragend vermogen. Hier is geen gemeenschap. Die kan er niet zijn, omdat alle deze creaturen hooger bewustheid missen, en niets verstaan. Maar anders is het met de engelen en met den mensch. De mensch is naar den beelde en de gelijkenisse Gods geschapen. Een eer der diepte en fijnste trekken in dit beeld is wel, dat de mensch *bewust* kan leven. Niet alhoos is dit zoo. Reeds minder in den slaap, en bijna niet als hij van zich zelf valt. Maar in het gewone leven *weet* de mensch dat hij leeft. Hij heeft een bewustzijn, gelijk God zichzelf bewust is, en eerst bij den mensch kan dus de Geest van God met den geest van den mensch in bewuste gemeenschap treden. Daarom komt die Geest van God alleen tot den mensch als de Heilige Geest. Daarvan spreekt ge niets in de natuurkrachten, niets in plant of dier. Dat kan eerst aan den mensch uitkomen, omdat er ook bij den mensch sprake van *heilig* kan zijn. Want wel is de mensch nu niet meer *heilig*, maar God schiep hem *te heilig*. De aard om heilig te zijn ligt in zijn natuur. En al het werk der verlossing strekt er toe, om hem eerst, als ware hij reeds heilig, weer voor God rechtvaardig te stellen, en eens in volmaakte heilichheid weer te doen blinken voor het aangezicht des Heeren. En dit nu brengt tweeg,

dat de Geest van God den geest des menschen op heilig erf kan ontmoeten, in het heilige gemeenschap met den geest des menschen kan aanpaan, en op heilige wijze zich aan den geest des menschen kan huwen.

Maar natuurlijk, dat alles gaat inwendig toe. Dat grijpt plaats in het diep verborgene van uw zieleleven. Zelfs al konnt ge door uw lichaam tot uw ziel doordringen, en de werkingen van uw ziel anatomisch blootleggen, dan nog zoudt ge van dien Heiligen Geest niets bespeuren, want die Heilige Geest komt niet in de buitenzijde van uw ziel, maar schuilt van binnen, diep daar binnen, gelijk we straks zeiden, zoo als het merg schuilt in het gebeente. Daar is die mysterieuse kern van uw ziel die uw geest heet, en is het daar dat de Heilige Geest uw geest zoekt, op uw geest werkt, bij uw geest inwoont, en alleens uw geest omzet. Altoos zou dit dus een mysterie voor u gebleven zijn, indien de Schrift u niet gezegd had, dat God zijn Geest had uitgestort, en zoo in het aangrijpend wonder van het Pinksterfeest niet een verklaring van God aan zijn volk lag, omtrent hetgeen op gansch verborgen wijze in het ongekende geheimnis van uw innerlijk bestaan voorvalt, plaats grijpt, en nu naverkt. Niet opdat gij zoudt gaan onderzoeken of het zoo is, en wat het zij, dat in u gebeurd, maar opdat ge, op Gods getuigenis, dit wonder feit dankbaar erkennen, er de genade van belijden, en er de vrucht van zagenen zoudt.

Het is de hoogste gunst, die de almachtige God aan zijn menscheid bewijzen kon, dat Hij tot hem kwam, in het verborgene van zijn hart, niet om een enkel oogenblik te vertroeven, als keerde Hij slechts in om te vernachten, maar om bij hem te blijven en woning bij hem te maken, en als Koning der koningen zielsinnige gemeenschap met zijn onderdaan, met het menschenkind, wiens adem in zijn neugaten is, aan te knooien. En waar die genadige gunst op zich zelve reeds het hoogste en het rijkste is, dat God aan zijn schepsel geven kon, wordt deze gunst nog oneindig rijker, als ge u zelve als *zondaar* kent, en nu voor het wonder der wonderen staat, dat God, uw Heere, inkeert tot u, in datzelfde hart, waarin door 's menschen schuld, de ontzaglijke kantein van onze verdorven natuur nog altoos haar beoedeelde wateren doet opborrelen. Dat verstaat ge dan ook niet, en kunt ge niet verstaan, hoe de Heilige Geest zich het onheilge hart van een zondaar of een zondaresse tot zijn tempel kan verkiezen, maar wel wat ge, waarom de Geest van God zich zoo met nadruk den Heiligen Geest noemt, waar Hij tot u als zondaar inkeert. Neen, de „Geest van God" is hier niet genoeg gezegd. Dat toch zou voor uw besel tot gansch zondige vermening van den Geest van God met uw zondigen geest leiden kunnen. En daarom moet het zijn en blijven de uitstorting van den Heiligen Geest, als om uit te drukken, dat Hij *heilig* is, en als de Heilige Geest in uw *onheiligen* geest inlaat.

Hoe dit nu toegaat, ge weet het niet, en niemand weet het. Denk altoos maar aan wat Jezus van den wind zei. Ge weet niet van waar hij komt en ge weet niet waar hij heen gaat, en alzo is het met den Heiligen Geest bij zijn ingaan in den mensch. Dat gaat zelfs niet alleen op verborgen, maar zelfs op *ongemerkt* wijze toe. Gelijk ge bij uw lichaam er niets van merkt

als een giftige ziektestof, 't zij van roodvonk of van typhus door u wordt ingedemd en ingezogen, en het eerst later uitkomt als het gif krachtig door gaat werken, zoo ook is het met deze bezwangering van den Heiligen Geest. Hij komt in u en is in u en werkt reeds in het verborgene in u, zonder dat gij er nog het allergeringste van bespeurt; en eerst later, als de werking van den Geest uit het *verborgen* zieleleven naar het *bewuste* zieleleven begint door te dringen, dan ervaart ge de trilling, de ritseling, de drijft en den drang des Geestes in u, om eerst nog veel later, als ge verlicht zijt, eigenlijk te verstaan, wat Goddelijke weelde u gegund werd. Van veel dat de Heilige Geest in u doet, merkt ge zelfs op aarde nooit iets, en zal de heerlijke vrucht eerst aan de overzijde des grafs in u openbaar worden. Zoo zegt de apostel, dat de Heilige Geest, als wij niet bidden kunnen (en dus in onheilige stemming zijn) voor ons innerlijk bidt met onuitsprekelijke verzichtingen. Een gebed waarvan wij natuurlijk niets hooren, en niets merken, en waar alleen de Schrift ons het aanzijn van ontkent. Daarom is het zoo schuldig oppervlakkig, als er zelfs leeraars zijn, die het voorstellen, alsof elke werking van den Heiligen Geest op hetzelfde oogenblik door ons moet gemerkt worden. Verbeeld u, Johannes de Dooper in zijns moeders schoot zou het geweten hebben, wat de Heilige Geest toen reeds in hem wrocht! Veleer zijn deze eerste werkingen en ook veel latere werkingen met de vorming en voeding van het merg in onze beenderen te vergelijken. Dat merg is er, en komt er en wordt gevoed, zonder dat wij er ooit iets van ontwaren. En zoo blijft het tot aan onze dood toe.

Ge moet daarom als kind van God *twaarlijk* wel in u onderscheiden. Vooreerst datgene wat ge merkt en weet van het werk des Geestes in u; en ten tweede hetgeen daarachter ligt, en waar ge niets van bespeurt. En ge moet vooral niet meenen, dat dit ongemerkte minder gewichtig of minder veelvuldig is, dan hetgeen ge ontwaart. Veleer het tegendeel is waar. Er zijn vier en twintig uren in den dag, en hoevele zijn de minuten, dat ge zeggen kunt: Nu ontkende ik en bespeurde ik in mij de werking van den Heiligen Geest! Is nu al die overige uren en dagen de Heilige Geest uit u weg? Immers neen, waar Hij eenmaal is, blijft Hij eeuwiglijk. Of zou dan die Heilige Geest al die overige uren en dagen werkeloos zijn, en alleen werken als gij het bespeurt en opmerkt? De Schrift zegt u het tegendeel. Stelt ge u dus voor, hoe de Heilige Geest van het eerste oogenblik, dat Hij tot u inkeerde, tot aan uwen dood toe rusteloos in u werkt, gelijk ook de Vader en de Zoon *altoos* werken, dan merkt ge terstond, hoe gij van dit machtige altoos doorgaande werk slechts een zeer klein stukje bespeurt, en hoe het grooter en veel machtiger deel van dit werk des Heiligen Geestes plaats grijpt, zonder dat gij er bij dagen en bij nachten kennis van draagt. Metterdaad is ons bewustzijn een der rijkste trekken in ons van het beeld van God, maar laat ons toch toezien, om nooit de werkingen van Gods Heiligen Geest aan ons bewustzijn te binden, en alzo *tegen* Hem te misbruiken wat Hij ons uit vrije genade schonk.

Maar God zij lof, er is dan toch een deel van dit heilig werk, dat we *wel* ontwaren. De een duidelijker en helderder dan de ander. Ook de een maal klaarder en zuiver

JEANNE BAILLY.

Den 13den September 1548 werd te Langres, eene zeer oude bisschoppelijke stad, waar niet weinige geloovigen woonden, het doodvonnis voltrokken aan Jeanne Bailly en zeven anderen, om geen andere reden dan deze, namelijk: omdat zij Gods Woord stelden boven menschenlijke instellingen. Hare medegenooten in den dood waren Jean Taffignon en zijne vrouw Jeanne Segoumme, Guillaume Michant, Jacques Bouleau, Jacques Bietenau en Jeanne's echtgenoot Simon Marchal. Met standvastigheid beliden zij hun geloof. De meest bewelddigde dezer martelaren was Jeanne Bailly. Toen zij niet ver meer waren van de strafplaats, vermaande zij de anderen en met name haren man, tot volharding. Onder andere zeide zij tot hem: „Mijn vriend, indien wij door het huwelijk naar het lichaam met elkaar verbonden zijn geweest, bedenkt, dat dat niets anders dan huwelijksvoorwaarden zijn naar de Heere Jezus Christus zal ons ten dage van ons martelaarschap ten huwelijk nemen." Daar zij de jongste van allen was, werd zij tot het laatste toe gespaard. De vijanden trachten haar, onder allerlei schoone beloften, van hare standvastigheid af te brengen, maar zij, en hare medestanders ondervonden de hulpe Gods, die hen deed staande blijven.

LEONARD DU PRE.

Amien en rijken, geleerden en ongeleerden heeft de Heere door alle eeuwen verwardigd, om zijnen naam te

dragen tot op het schavot, en daar te sterven. Een der geleerden onder de martelaren is Leonard du Pré geweest, die van Limoges geboortig was. Wij vinden hem in de maand Juli 1547 in de stad Bar aan de Seine gelegen, in de herberg „Passetemps" genaamd; daar werd hij door twee valsche broeders, die hem van Dyon gevolgd waren, verraden. Voor den baljuw der plaats onderzocht omtrent zijn geloof en onderscheidene punten, de religie rakende, antwoordde hij zoo beslist en onomwonden, dat de monniken, die met hem geredetwist hadden, voor de rechtbank van hunne domheid overtuigd, verplicht waren te belijden, dat hij de waarheid sprak. Desniettemin staande werd de martelaar naar Parijs overgezonden, waar hij veroordeeld werd om verbrand te worden. Dit geschiedde in de maand Augustus, juist toen de groote vuren overal ontstoken waren, ter oorzaak van de wreede plakkaats van Koning Frans I, die te voren bekend gemaakt waren.

SAINTIN NIVET.

Zoo er in de 16e eeuw iemand geweest is, wiens hart bloede bij het aanschouwen van het toeneemend bederf in de kerk; zoo er toen iemand geweest is, die zich vrijwillig voor den Naam des Heeren aan den dood heeft overgegeven, dan is dit Saintin Nivet, een inboorling van Meaux in Brie geweest. Toen de vervolping uitgebarsten was tegen de veertien martelaren van Meaux, over wie wij reeds gesproken hebben, trok hij zich met zijne vrouw terug naar Montbelliard, waar hij veilig was. Hij was daar

echter niet nuttig, zooals hij meende (hij was te zwak, om veel te doen). Dus besloot hij naar het strijdgewoel terug te keeren. De predikant en zijne vrouw trachten hem wel van dit plan af te brengen, maar hij volhardde. Hij begaf zich naar Meaux, waar hij spoedig herkend en in de gevangenis geworpen werd. De rechters wachtten niet lang met zijn proces, dat niet moeielijk te volvoeren was, daar de beschuldigde veel meer bekende dan de rechters hooren wilden. Onder andere dingen, die in dit geding der vernedering waardig zijn, behoort ook, dat, toen hij eenig punt der waarheid op de voorgrond plaatste, en de rechters, om hem af te schrikken, zeiden: „wilt gij dat staande houden", hij hun antwoordde: „En gij, mijne heeren, zult gij dat durven loochenen, wat zoo waar is." Hij vroeg ook geen genade, maar bad zijne rechters, zoo te Meaux als te Parijs, dat zij toes medelijden zouden hebben met hunne zielen. Ook bracht hij hen onder het oog, hoe zij, door het bloed van onschuldigen te storten, dagelijks Christus en zijn Evangelie bestreden.

Wij behoeven zeker niet te zeggen, hoe weinig smakelijk deze woorden voor de heeren van het Parlement waren, en vooral voor den eersten president Lizet. Daar Nivet den rechter voorkwam, vrij wat gevaarlijker te zijn dan de veertien reeds genoemden, werd hij naar Parijs gezonden, waar hij den marteldood is gestorven.

DE GAAY FORTMAN.